

ØKOLOGISK NU

ØKONU.DK

Annonce

100% økologiske frø til dansk grønsagsproduktion - hvordan?
Kom til temadag og hør om fremtidsudsigterne for at nå målet om at bruge 100% økologiske frø i dansk, økologisk grønsagsproduktion.
Se program og tilmeld dig her.

Støttet af:
Promilleafgiftsfonden
for frugtavl og gartnerbruget

Innovationscenter
for Økologisk Landbrug

Annonce

BRANCHE FESTIVALEN FOR ØKOLOGISKE OG BÆREDYGTIGE PRODUKTER ER TILBAGE

nordic organic food FAIR

eco living SCANDINAVIA

GRATIS TILMELDING
... Opdag mere

15-16 NOVEMBER 2023 | MALMÖMÄSSAN, SVERIGE

LUKKET FAGMESSE

På græsmarkerne ved Hovergaarde eksperimenter økolog Klaus Kristensen blandt andet med klimavenlige græssorter, buske, frugtræer og små bioisotoper af stendynger - og det giver ham en bedre literpris for mælken. Foto: Uffe Bregendahl

Klima og biodiversitet på driftsplanen tæller nu med i mælkereregnskabet

Økolog Klaus Kristensen er en af de danske Arla-landmænd, der nu får en ekstra bonus for sin økologiske mælk, fordi han har skruet op for biodiversitet og klimatiltag på gården. Og han går efter endnu større gevinst.

 Af [Uffe Bregendahl](#)

 29. september 2023, 11:28

 Læsetid: 7 minutter

 [Mark og stald](#)

 [Klima](#), [Biodiversitet](#), [Mejeri](#)

Del på Facebook

Del på Twitter

Del på LinkedIn

Print

På en gård ved Spjald græsser tre kvier på en mark, der af hensyn til klimaet får lov til at ligge upløjet længere end normalt.

Desuden er der lagt stendynger ud for at puste til biodiversitet og insektliv, mens der andre steder på ejendommen er plantet frugttræer og buske med bær. Alt imens gårdens egen vindmølle producerer klimavenlig strøm.

De mange tiltag gavner miljø og klima – men gavner nu også direkte mælkeregnskabet via en ny klimaafregningsmodel fra Arla, der siden 1. august har givet økolog Klaus Kristensen ekstra point og højere mælkepris.

”For nu at sige det på vestjysk ligger vi jo også forholdsvis fornuftigt, i forhold til de tiltag vi har lavet. Men vi har også gjort det i forhold til vores planteavl for at få nogle nyttedyr som flere insekter og bier til vores afgrøder. Vi skal være sikre på at have fænomenal bestøvning af vores raps. Og vi har kløvergræs og rajgræs til fremavl, hvor vi også er nødt til at have en rigtig, rigtig god bestøvning,” forklarer han.

Økolog Klaus Kristensen har speedet op for tiltag der hjælper klimaet og gavner biodiversiteten, efter at Arla har indført et pointsystem, der belønner det. Foto: Uffe Bregendahl

Klaus Kristensens bedrift 'Hovergaarde' ved Spjald er i forvejen en af seks 'pilotgårde' hos Arla, der modtager undervisning og vejledning i at anvende forskellige regenerative metoder, og de får hjælp til at indsamle data til at forstå, hvilken effekt metoderne kan have på jordens sundhed, kulstofbinding, biodiversitet, økosystemprocesser, landbrugets rentabilitet og landmandens trivsel.

Erfaringerne og data fra pilotgårdene skal bruges som inspiration for de øvrige 9.400 Arla-landmænd i andelsselskabet. Nu kan erfaringerne altså også hjælpe med at skaffe point til mælkeafregningen.

Læs også:

[Arla vil teste hvordan regenerativ mælkeproduktion påvirker natur og klima](#)

Klima- og miljøtiltag speedet op

På Hovergaarde er der 200 årskøer, og Klaus Kristensen driver knap 600 ha til afgræsning og planteavl med produktion af blandt andet glutenfri havre og økologisk raps til rapsolie. Et af klimatiltagene går ud på at forsøge at pløje markerne mindst mulig, og lige nu satser han på at holde en tredjedel af markerne pløjefri.

“Vi lavede også klimatiltag og biodiversitetstiltag, før vi blev en pilotgaard i Arla-projektet, men nu har vi speedet det op,” siger Klaus Kristensen.

Arla har arrangeret gårdbesøg på Hovergaarde, og en række lokale politikere og folketingspolitikere har taget imod tilbuddet for med egne øjne at se hans regenerative landbrug og de tiltag, han bliver belønnet for i det nye system.

Signe Munk (SF) var en af de folketingspolitikere, der var mødt op for at få inspiration til at indføre CO₂-afgifter i landbruget. Foto: Uffe Bregendahl

Inspiration til klimaafgift

”Vi står over for at skulle lave en CO₂-afgift rettet mod fødevarereproducenterne, og så er det inspirerende at se, hvordan Arla kan give landmænd et økonomisk incitament til at lave tiltag, der retter sig mod både biodiversitet, dyrevelfærd og ikke mindst CO₂-udledningen,” siger klima- og energiordfører Signe Munk (SF), der var kørt til Spjald fra sit hjem på Fur for at se Klaus Kristensens tiltag og Arlas system i praksis.

Tiltag, der nu altså også tæller i hans mælkereskab.

”

Vi kan ikke bero systemet på den gode vilje hos landmændene. Vi er nødt til fra politisk side at indføre en CO₂-afgift

— Signe Munk, klima- og energiordfører for SF

34.000 kr ekstra om året

Med Arlas nye system får alle 16.000 mælkeproducenter nu point for klima og miljøtiltag. Den gennemsnitlige mælkeproducent ligger på 48 point, og det giver

ingen klimabonus, men hvert ekstra point, han optjener med klima- og biodiversitetstiltag, giver ekstra 0,03 eurocent per liter mælk.

Med Klaus Kristensens mange tiltag, er han landet på hele 56 point, og får derfor 0,024 eurocent ekstra per liter mælk. Med de cirka to mio. liter mælk, han årligt leverer til Arla, betyder det nu en årlig bonus på omkring 34.000 kr.

Arlas system er bygget op, så landmændene får point efter 21 forskellige tiltag, som hver enkelt landmand kan implementere, i forhold til hvad der giver bedst mening på den enkelte bedrift.

Regionschef hos Arla, Henriette Guldager, forklarer pointsystemet, der her har givet Klaus Kristensen otte ekstra point og dermed en årlig merindtægt på foreløbig 34.000 kroner. Foto: Uffe Bregendahl

"Vi går ikke ind og peger på den enkelte og siger: 'Her og her skal du gøre noget'. Det er meget baseret på oplysninger, som han får ud fra at deltage i klimatjek, og så skal han selv udpege de indsatsområder, han har sammen med sine konsulenter. Det er virkelig vigtigt, at han er den drivende i det der. Vi stiller data til rådighed og giver ham mulighed for at sammenligne og 'benchmarke' med hans kollegaer," forklarer Henriette Guldager, der er regionschef hos Arla.

"Klaus Kristensen arbejder også med fodereffektivitet og proteineffektivitet, og han er også meget bevidst om at effektivisere markanvendelsen, hvor han jo som

økolog har et relativt stort arealforbrug per produceret foderenhed per ko,” forklarer hun.

Læs også:

[Arla vinker farvel til flere diesellastbiler](#)

Satser på double up

Ud over at pointsystemet er til gavn for både klima, biodiversitet og afgrøder hos mælkeproducenten i Spjald, betyder det for Klaus Kristensen, at det kan betale sig at spekulere i at tilkæmpe sig endnu flere point.

”Selvfølgelig skal vi da prøve at rykke os på dem, vi har nemmest og hurtigst på ved at rykke os på. Dem kaster vi os over først. En halv eurocent skulle da nok være inden for rækkevidde, og det er da også penge, når vi producerer godt to mio. kg mælk,” siger Klaus Kristensen.

Med lidt hurtig hovedregning kommer han frem til, at det årligt vil give omkring 70.000 kr. i årlig ekstraindtægt for mælken.

”Det bliver vel altid sværere at kravle længere eller allerøverst op på stigen. Men altså nu tager vi en ting ad gangen, modellen er lige startet,” siger han.

Hovergaard ved Spjald er en ud af seks danske 'Pilot Farms' hos Arla. Der er i alt 24 gårde i projektet, og de øvrige ligger i Storbritannien, Sverige, Tyskland og Holland. Foto: Uffe Bregendahl

Politikerne fik altså inspiration fra Arlas system, der har forsøgt at komme en politisk bestemt CO₂-afgift i forkøbet.

”Det er opløftende at se, hvor mange tiltag det faktisk er muligt at føre ud i livet hos en økologisk landmand som Klaus Kristensen, som jo i forvejen havde tænkt både dyrevelfærd, klima og biodiversitet ind i sin bedrift. Og spændende at høre om det teknologiske tiltag i staldene, som også kan være med til at reducere CO₂-udledningen, siger Signe Munk (SF).

”Hans bedrift og måden at gøre tingene på er et godt eksempel, men vi kan ikke bero systemet på den gode vilje hos landmændene. Vi er nødt til fra politisk side at indføre en CO₂-afgift,” slutter hun.

Arlas pilotprogram omfatter 24 Arla-gårde i Europa, der er en blanding af konventionelle og økologiske og heraf altså seks i Danmark. De øvrige er fra Storbritannien, Sverige, Tyskland og Holland. Over en periode på fire år, der startede i 2021, afprøver og dokumenterer gårdene påvirkningen fra regenerativ mælkeproduktion.

Denne artikel er skrevet i projektet 'Økologisk planteavl som nationalt virkemiddel for klima' finansieret af Promilleafgiftsfonden.